

Vårdhygien Skåne

Godkänt datum 2026-03-24
Godkänd av Medicinskt sakkunnig
Version 4.0

ESBL_{CARBA} – rutiner för slutenvård

Vid frågor, kontakta Vårdhygien dagtid eller infektionsläkare jourtid.

Alla patienter har enligt Hälso- och sjukvårdslagen rätt till samma medicinska omhändertagande, bemötande och omvårdnad. Medicinsk utredning och behandling får inte hindras eller fördröjas på grund av misstänkt eller konstaterad diagnos.

Riskfaktorer för smittspridning

- Utsöndringar:
 - diarré
 - inkontinens urin/avföring
 - KAD eller RIK
- Hud:
 - konstgjorda kroppsöppningar t ex stomier, dränage och PD-kateter
 - sår
- Kognitiv förmåga:
 - Bristande kommunikationsförmåga, t ex demens, språksvårigheter, syn- och eller hörselnedsättning

Vårdrutiner	
Tillämpa alltid Basala hygienrutiner och god hygienisk standard - Socialstyrelsen enligt Socialstyrelsens föreskrift: SOSFS 2015:10 samt Grundläggande vårdhygieniska rutiner i slutenvård Dessutom gäller nedanstående vådrutiner:	
Vårdplacering	Patienten ska isoleringsvårdas oavsett om ESBL _{CARBA} påvisas eller inte vid aktuellt vårdtillfälle.
Provtagning/Diagnostik	Ta kompletterande ESBL _{CARBA} -prov, se Analysportalen
Patient	<ul style="list-style-type: none"> • Tillämpa god handhygien, eventuellt med personalens hjälp. • Patientkläder byts och sängen renbäddas en gång per dygn samt vid kontamination.
Punktdesinfektion	Misstänkt smittsamt material eller kroppsvätskor torkas upp direkt. Ytan bearbetas därefter mekaniskt med desinfektionsmedel.
Daglig städning	<ul style="list-style-type: none"> • Desinfektera ytor med desinfektionsmedel. • Då gemensam dusch används städas den med desinfektionsmedel
Slutlig smittstädning då patienten byter vårdplats inom avdelningen, avslutar isolering/kohortvård efter misstänkt eller konstaterad smitta eller skrivs ut från avdelningen	<ul style="list-style-type: none"> • Slutlig smittstädning ska alltid föregås av daglig städning • Kassera engångsmaterial som förvarats i patientens rum och hygienutrymme. Gäller ej skyddsutrustning i förpackningar som handskar och förkläden. • Torka av behållare för tvål, handdesinfektion och torkpapper med desinfektionsmedel. • Skicka oanvänd tvätt som förvarats i patientens rum och hygienutrymme till tvätteriet. • Desinfektera ytor med desinfektionsmedel. • Städa golv i vådrum, sluss/förrum och hygienutrymme, inklusive dusch, med desinfektionsmedel, Infektionsmanual – Snabbguide för slutenvård.

Besökare	<ul style="list-style-type: none"> • Besökare bör utföra handdesinfektion före och efter besöket. • Vid isoleringsvård hänvisas besökare till patientens vårdrum. De bör inte vistas i allmänna patientutrymmen.
Undersökning/behandling på annan enhet eller mottagning på sjukhus	<ul style="list-style-type: none"> • Underrätta mottagande enhet om ESBL_{CARBA} -bärarskapet i förväg. • Byt till rena patientkläder. • Täck sår och töm urin-, stomi- och dränagepåse. • Renbädda sängen. • Låt patienten desinfektera händerna.
Överföring till annan vårdform	Bärarskap och eventuella riskfaktorer för smittspridning ska framgå i samband med vårdplanering eller överföring till annan vårdform.
Journalmärkning	Journalen kan märkas under utropstecknet. Det finns i nuläget ingen säker definition för avskrivning av bärarskap.

Information om ESBL_{CARBA}

ESBL_{CARBA}, extended spectrum betalaktamas karbapenemas, är ett enzym som medför resistens mot samtliga betalaktamantibiotika som penicilliner (ex. piperacillin/tazobactam), cefalosporiner (ex. cefotaxim) samt karbapenemer (ex. imipenem och meropenem), vilket medför stora behandlingssvårigheter. Enzymet förekommer hos enterobacteriaceae, vanligtvis E.coli, Klebsiella pneumoniae och Proteus mirabilis. De vanligaste infektionerna är urinvägsinfektioner och sepsis. Bärarskap utan symtom förekommer i tarmen. Kolonisation av sår och katetrar förekommer. Bärarskapets varaktighet går för närvarande inte att fastställa. Smittan är fekal-oral via livsmedel och vatten samt via händer vid bristande handhygien efter toalettbesök. I vården kan smittspridning ske med kontaktsmitta via händer och föremål som kontaminerats. ESBL_{CARBA} associeras främst med vård utomlands.

ESBL_{CARBA} är anmälningspliktig och smittspåringspliktig enligt Smittskyddslagen. Det finns patientinformation och läkarinformation från [Smittskydd Skåne](#).